

καρκινών κάθηπτανται, καὶ δὲν ἀπομένουσιν παρὰ οἱ φίλοι τῆς νεότητός σας, ἐκτὸς ἑκείνων οἵτινες δὲν ὑπάρχουσι πάλιν.

"Αγ ! πόσους νεκροὺς θρηγῷ ὅταν ἀνατρέψῃ εἰς τὸ παρελθόν !

"Οταν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου μου ἐπεσκεπτέμην τινα πρὸς τὸν ὄποιον ὁ Σάκρος ἵσχυρογνωμόνως ἐπέμενε νὰ μὲ παραστήλλῃ — νομίζων τὸν ὅτι μὲ ἔνεπαιξεν, ἐνῷ πραγματιῶς μοὶ ἔκαμψε ὑψίστην τιμήν — ἐ Ζεύλ Ζανέν μοὶ ἔλεγεν.

— Φρέστας, παιδί μου, νὰ τοῦ γείνῃ καὶ ηδεία ! Καὶ ἔγέλα...

Κατὰ βάθισ έτοσθαρεύετο. Διὰ νὰ κάμψου εἴς τινα κατὴν κηδείαν, σημαίνει ὅτι οὐτος εἶκαντας διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς αἵτιοπρεποῦς ζωῆς του τὸν πόθον τῶν ἐπιζώντων, ὅτι ἡγαπήθη καὶ ἔξτις μήποτε, ὅτι δὲν ἀπέκρουσε τεινομένην γείρα, η περίφορον ἐλπίδα, ὅτι δὲν ἀκινθεύεται εἰς ἴκεσιν, δὲν ἔκλειται τὴν θύραν εἰς τὴν δυστυχίαν, ὅτι ἔνεθάρευνε ἔνα ἀργάρχιον καὶ συνέκλαυσε μετὰ τῶν ἡττηθέντων ἐν τῇ ζωῇ. Λαυρή, χρυσὸς Ζεύλ Σιμόν, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ὑπέθρεες η μέγας τῶν γραμμάτων φίλος, καὶ ἡν ἐπομένη πέσσοι καὶ τόσοις θυσίαμιστοῖς ! ἐξουσίαν, τέρψιν, γρήγορα, κανόδησον ἐπισημάτητα, βιβλιόφιλε Ζανέν, σαφὲ Ζανέν, εἰγές δίκαιον, πρεσβύτα μου, καὶ μετ' ἐσε οὐκ λέγω εἰς τοὺς ζητούντας μοὶ συμβουλήν :

— "Ενα πρᾶγμα πρέπει νὰ σκέπτεσθε : πῶς νὰ σῆς γείνῃ καὶ ηδεία !

"Αλλ ἐπὶ τέλους οὐκ μὲ ἐρωτήσῃς ποτέος εἰσθε σεῖς : Εγώ ; Ἐπέλασθην, ὅπως θέλω, πλήρης ἥντιθέτεων. Μὲ νομίζουν τὸν τακτικότερον ἀνθρώπων τοῦ κόσμου καὶ ὅμως εὑρίσκομαι εἰς λίαν δύσκολον θέσιν προκειμένου νὰ εὔρω ἐν βιβλίοις εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου, εὐθὺς ὡς μοῦ γρειασθῇ. Εἰμαι τόσον δειλός, ώστε δὲν εἰσέρχομαι εἰς κατάστημα ν ἀγροτέστοι κομψοτέρηνημα, ὅπερ μοῦ ἀρέσκει, καὶ ὅμως κάμψω διαλέξεις ἐγώπιον χιλιάδων ἀνθρώπων, λίαν ἀτάρχης. Εἰς τὸ θέατρον ἔδωκα ἔργα ὧν πατισθανέστατα ἔθλεπον τὰ ἐλαττώματα καὶ δὲν τὰ ἐδιώθουν διὰ νὰ μη δυσαρεστήσω τὸν διευθυντήν, ὅστις ἀνέμενε τὴν πρώτην διὰ νὰ ἔξασφαλίσῃ τὸ τέλος τοῦ μηνός, η ὅστις μὲ κατήνακε ἐμπιστεύμενος μοὶ ὅτι ὑπέστη πολλὰ ἔξοδα. Εἰμαι εὐαπάτητος, μολονότι γνωρίζω ὅτι ἀπατῶμαι ! Ἐν τούτοις ὄρκιζομαι νὰ μὴν εἴμαι πλέον, καὶ ὅμως ἐπαναρχίζω. Πρέπει νὰ ἐνλαμβάνωμαι ὡς ἐπιτήδειος, καὶ ὅμως εἴμαι τὸ ἀντίθετον τοῦ ἐπιτηδείου. Μη τολμῶν ἀλλοτε νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὰ δημοσιογραφικὰ γραφεῖα, ἔρριπτα τὸ ἀρθρό μου λαζαρίως εἰς τὸ ταχυδρομεῖον. Καὶ σήμερον ἔτι, εἰς τὸν Χρόνον, ὅπου εἴμαι ἐν τῶν σίκείων, οὐδέποτε εἰσέρχομαι εἰς τὰ γραφεῖα τῆς συντάξεως ἀνευ συστολῆς τινος. "Εγὼ τὸ θέρος ἀνθρώπου τοῦ κόσμου καὶ εἴμαι ἀγριός. Φαίνομαι πανταχοῦ σχεδὸν καὶ μόνον εἰς τὸ γραφεῖον μου μὲ τὴν γραφεῖα ἀνὰ γείρας εἴμαι εὐχαριστημένος. Α, η ἐργασία ! αὐτὸν εἴναι η ζωή μου !

"Εγραψα μυθιστορήματα καὶ προσεπάθησα ν ἀπαλλάξω τῆς αὐστηρᾶς ἀνθρωπίνης πραγματικότητος ὅτι παρήγορον καὶ προσδευτικόν περιέχει. "Εγραψα ίστορίαν καί, μετὰ τὸν διδάσκαλόν μου Μισελέ, ἔγραψα ν ἀνεύρω ἐν αὐτῇ τὴν ψυχήν τῆς πατρίδος. "Εγραψα κοιτικάς μελέτας καὶ ὠμιλησα περὶ τῶν ἀνθρώπων ὡς ἐάν τοὺς ὠμιλούν, κατὰ τὴν ὥραίν τοις φάσιν τοῦ Φιερέ, νομίζω. "Εγραψα θεατρικά ἔργα.... Αλλ ὅμιλοι, ήθικήσα καὶ θέλω γὰρ ἀράψιο θεατρικά

ἔργα, καὶ ἐλπίζω γὰρ τὸ κατορθώσω. 'Ἐν ὅλης, κατέγεινα εἰς ἔλα, ἐλαυνόμενος δ' ἐν τῇς φυσικής αλίσσων μοι πρὸς τὴν ίστορίαν καὶ τὴν καλλιτεχνίαν, ἐπεισεπτόμην σήμερον μὲν τὰ πεδία τῶν μαχῶν εἰς τὴν Ἀλαστίαν ὅπου ἀναπαύονται οἱ νεκροί μας, καὶ σήλοτε διέτρεψαν τὸ Σαλὸν ὅπου ἐν νέοις ἄγαλμα τῇ μητρὶ εἰκόνᾳ μὲν ἀλλεῖ. 'Ἐπειδειδευσα πελά, διέτις αγαπῶ τὴν δράσιν κ' ἐν ταῦτῃ τὴν ἡρεμίαν, ἀναπαύομενος ἐν τῇ μικρᾷ ἐργασίας διὰ τὴν ἀλλήγον τὰ διώκων τοῦ μόχθου διὰ τοῦ πυρετοῦ τοῦ σιδηροδρόμου. Κατὰ βάθισ ἀνήραν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, στίγματα αποκαρδίαντας τὴν ζωὴν ἐν τῇ ἀναπαύσει, ἔχοντες δ' ἐν ἑκατοῖς πτερυστηροφρύδοις γινομένης, οὐδέποτε ἀναπαύονται τούτοις ἀλλ' ἐξανοικουμένοις νὰ μογθῶσι παντοτε καὶ μετὰ θελγάρτηρος, ἀναφωνοῦντες ὅμως ἐνίστε : 'Τι ὠραῖος πρᾶγμα νὰ μὴ κάνῃ κανένες τίποτα !

Καὶ τόσον εὐκαλόν ! Καὶ τόσον εὐγάριστον εἰς τοὺς φίλους !

Τι τὰ θελετε. 'Ογειροπελῶ καὶ πάλιν τὸ βιβλίον ἐκεῖνο, τὸ ὄποιον σήμερον δὲν δύναται γὰρ ἐνομασθῆν 'Αναμυήσεις τεσσαρακονταετοῦς ἀνδρός. Νὰ βιβλίον ! Οὐδεὶς ὅμως εἰς τὸν κόσμον θὰ τὸ ἀναγνωσθεῖεν τούτον — οὗτος οὐδέποτε θὰ τὸ γράψω.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π. ΔΟΥΖΙΝΑΣ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

'Απὸ τὸ νεωτερὶ ἐκδούμεν βιβλίον τοῦ Γάλλου συγγραφέως Ρεΐν.

Αἱ μεγάλαι εὐτυχίαι εἴνε ἐπίφροβοι. Πολὺ δόλιοι ἀντέχουν εἰς αὐτάς.

— Νόμος λοος διὸ δόλους εἴνε πρὸς ὁφέλειαν τῶν πλουσίων.

— Εἰς τὴν πολιτικήν, νέαι ἐλευθεροίαι καταλήγουν πολλάκις εἰς νέα βάρον.

— Αἰσθάνεται τις ἐνίστε μίαν ἀπέραντον, μίαν μιστηρώδη ἐπιθυμίαν εὐτυχίας, η δύσια ἰκανοποεῖται κατόπιν μὲ μίαν πιποτένιαν καὶ γελοίαν εὐχαριστηματικήν.

— Τὸ βάρος τῆς δουλείας εἴνε συχνότατα ἐλαφρόστερος ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἐλευθερίας.

— Πολλαὶ γνωτικὲς ὄμοισιον μὲ θεατρικὰ ἔργα. Λὲν πολυάρεσσιν τὴν πρώτην φρογάν, ἀλλὰ τὴν δευτέραν.

* *

— «Ο ἀνὴρ - λέγει ἔνας ψυχολόγος ἀπὸ τὸ Παρίσιο — εἴνε εὐτυχής, σταν ἔχῃ κάτι τι δριστικὸν ρά τὸν κάμη εὐτυχῆ. 'Η γυνὴ, ἀφ' ἐπέρον εἴνε γενικῶς εὐτυχής, ἐκτὸς ἐν ὑπάρχονται τούτη τις δριστικὸν διὰ ρά τὴν καταστήσην πολλοῖς μὲ μίαν πιποτένιαν εὐτυχίαν. »

— «Η τέρη ἀγροεῖ τὴν ἡθικήν.

— 'Ο Αουστοτέλης ἐβλεπε τὴν τέρην ἀπὸ καλαιοθητικῆς ἀπόγεως, οὐχὶ ἀπὸ ἡθικῆς.

— 'Εκάστη τέρην ἔχει τὴν γοαματικήν της καὶ τὰ ἐργαλεῖα της.

— 'Η τέρην εἴνε πνεῦμα, ἐμφανιζόμενον ὑπὸ τὸ ἔγχιμα τῆς ὕπνου.

— Αἱ ἀλήθειας τῆς τέρης δὲν διδάσκονται.

— Λιὰ τῆς τέρης μόνον τελειοποιούμεθα.

· Οπαύλος Ουάιλν